

Codziennie rano wstaję bardzo wcześnie. Szybko gimnastykuję się i myję. Później piję kawę z mlekiem lub ze śmietanką. Całuję żonę i idę do biura. Kiedy jest zła pogoda, jadę autobusem lub tramwajem. Chętnie obserwuję ludzi, którzy podróżują razem ze mną.

Pracuję dużo. Piszę listy i telefonuję. Czasem dyskutuję z dyrektorem. Wtedy śmiejemy się i żartujemy. Razem planujemy pracę i razem kierujemy biurem. Pan dyrektor bardzo mnie szanuje.

Dlaczego więc nie czuję się dobrze? Dlaczego tak szybko się denerwuję? Może brakuje mi urlopu? Chyba żyję za monotonię. Już tak dłużej nie mogę. Potrzebuję słońca, spokoju, śpiewu ptaków.

ĆWICZENIA

1

Proszę odpowiedzieć na pytania dotyczące tekstu.

1. Co pan Adam robi codziennie rano?
2. Kiedy pan Adam jedzie autobusem lub tramwajem?
3. Co pan Adam robi w biurze?
4. Z kim pan Adam dyskutuje?
5. Czy życie pana Adama jest monotonne?
6. Czego potrzebuje pan Adam?
7. Czy pan Adam jest dyrektorem?

2

Wyrazy w nawiasach proszę podać w odpowiednich formach.

WZÓR: (pisać) – *pisze*

1. Anna zawsze (kapać się) dwa razy dziennie.
2. Czy to (plakać) moje dzieci?
3. Adam i Marek (kupować) tylko mleko.
4. Czy ty (pić) kawę, czy herbatę?
5. Polacy chętnie (całować) kobiety po rękach.
6. Nie tylko wy (denerwować się) przed egzaminem.
7. Ja chętnie (dyskutować) z bratem.
8. Anna i ja często (gotować) razem.
9. Ile lat (pracować) pan w naszej firmie?
10. Adam codziennie (telefonować) do Anny.

3

Wyrazy w nawiasach proszę podać w odpowiednich formach.

WZÓR: (kłaść) – *kładę*

1. Czy są wszyscy? Nie, (brakować) Anny.
2. Ja nie mogę tego jeść. A ty (móc) ?
3. Jutro my (pomóc) wam, a wy (pomóc) nam.
4. Moja mama i babcia (piec) doskonale pączki.
5. Ja nie (jechać) do Lublina. Może Ewa (jechać)

10

6. Teraz ja już (iść) do domu. A on niech sobie (iść) dokąd chce, nawet do diabła.
7. Co (zreć) twój pies?
8. Chyba wszyscy mężczyźni (kłać)
Ja raczej nie (kłać)
9. Jesteś kobietą, której ja nie (pojąć)
10. Punktualnie o ósmej rano Edward już (pracować)

4

Proszę uzupełnić zdania podanymi niżej czasownikami w odpowiednich formach: *thuc, uciec, strzyć, ciąć, zapiać, wrzeć, drzeć, dać*.

1. Dwa razy w miesiącu jestem u fryzjera i włosy.
2. Chyba wiesz, w jakiej temperaturze woda.
3. Pogoda jest ładna, ale silny wiatr.
4. My talerze nie tylko na szczęście.
5. Jest zimno, dlatego Ewa szybko kurtkę.
6. Koty zawsze kiedy widzą mojego psa.
7. Adam najpierw pisze list do Anny. Później nerwowo kartkę papieru, na której go napisał. I kawałki wyrzuca do kosza.
8. Ten nóż jest tak ostry, że praktycznie wszystko.

5

Proszę wybrać odpowiednią formę czasownika.

1. Tylko Janek (śmieje, śmieje, śmiejesz) się z tego, co mówisz.
2. Polacy chętnie (dyskutujemy, dyskutujecie, dyskutują) o polityce i sporcie.
3. To nieprawda, że ja do ciebie nigdy nie (telefonujesz, telefonuję, telefonuje)
4. Dzisiaj kobiety już raczej nie (pieczecie, pieczemy, pieką) ciast, ale je (kupujesz, kupują, kupujemy)
5. Nie wiem, dlaczego w Polsce mężczyźni (żyjemy, żyją, żyjesz) krócej niż kobiety.
6. Anno, dlaczego (czeszę, czeszesz, czesze) włosy moim grzebieniem?
7. Adam, jak wszyscy sportowcy, (pragnie, pragnę, pragniesz) uczestniczyć w igrzyskach olimpijskich.

11

8. Czy wy jeszcze (korespondujesz, korespondujecie, korespondujemy) z tym Anglikiem?
9. Kiedy idę na spacer, mój pies (biegnę, biegniemy, biegnie) obok mnie.
10. Ty Adamie (żyje, żyjesz, żyjemy) ponad stan. My tak nie (żyję, żyjemy, żyjecie)

6

Proszę wybrać odpowiedni czasownik i podać go we właściwej formie gramatycznej.

WZÓR: Anna regularnie (pisać, czytać, rysować) listy do Adama.
Anna regularnie *pisze* listy do Adama.

1. Adam jutro (jechać, wiedzieć, pracować) do Krakowa.
2. Moi rodzice chętnie (chcieć, jeść, jechać) kolację w restauracji.
3. Ci ludzie już drugi rok nigdzie nie (pracować, potrzebować, brakować)
4. Jesteś zdenerwowany, więc ja niechętnie z tobą (obserwować, telefonować, żartować)
5. Czy to jest tylko polski zwyczaj, że mężczyźni (całować, gotować, denerwować) kobiety w rękę?
6. Nie rozumiem dlaczego Adam i Marek (rezygnować, studiować, obserwować) matematykę i chemię jednocześnie.
7. Na północy (rwać, wiać, zwać) silne wiatry.
8. Nasi koledzy zawsze raz w roku (jechać, uciec, biec) na długi wypoczynek w góry.
9. My rzadko (nieść, kłaść, moknąć) się spać przed północą.

7

Podane w tabeli czasowniki proszę ułożyć według znaczeń.

WZÓR: dyskutować – *mówić, opowiadać, rozmawiać*

1. obserwować –
2. płakać –
3. spacerować –
4. psuć –
5. pilnować –

12

6. myć –
7. wychowywać –

uczyć, kąpać, iść, biec, strzec, demolować, czyścić, lamentować, widzieć, kształcić, chodzić, chronić, lkać, szkolić, niszczyć, szlochać, opiekować się, pukać, dewastować, patrzeć, oglądać

8

Wyrazy w nawiasach proszę podać w odpowiednich formach.

WZÓR: (moknąć) – *moknę*

1. (ja) Codziennie rano (wstawać) bardzo wcześnie.
2. (ja) Szybko (myć się) i (gimnastykować).
3. (ja) Później (pić) kawę z mlekiem lub ze śmietanką.
4. (ja) (całować) żonę i (iść) do biura.
5. (ja) Kiedy jest zła pogoda, (jechać) autobusem lub tramwajem.
6. (ja, oni) Chętnie (obserwować) ludzi, którzy (podróżować) razem ze mną.
7. (ja) (pracować) dużo.
8. (ja) (pisać) listy i (telefonować).
9. (ja) Czasem (dyskutować) z dyrektorem.
10. (my) Wtedy (śmiać się) i (żartować).
11. (my) Razem (planować) i razem (kierować) biurem.
12. (on) Pan dyrektor bardzo mnie (szanować).
13. (ja) Dlaczego więc nie (czuć się) dobrze?
14. (ja) Dlaczego tak szybko (denerwować się)?
15. (on) Może (brakować) mi urlopu?
16. (ja) Chyba (żyć) za monotonna.
17. (ja) Już tak dłużej nie (móc).
18. (ja) (potrzebować) słońca, spokoju, śpiewu ptaków.

9

Proszę wyjaśnić znaczenie poniższych zwrotów i określić.

1. Życ ponad stan.
2. Tłuc talerze (szkło, szklanki, kieliszki) na szczęście.
3. Iść do diabła.

13

Koniugacja I

-ę	-emy
-esz	-ecie
-e	-ą

np.

chcę	chcemy
chcesz	chcecie
chce	chcą

Czy boisz się myszy?

2

- Anno, dlaczego stoisz na stołku?
- Ponieważ bardzo boję się myszy.
- Czy to z tego powodu krzyczysz?
- Tak, wrzeszczę z tego powodu. Przecież słyszysz.
- Chyba musisz prosić mnie o pomoc.
- Nigdy o nic cię nie proszę, ale teraz...
- Teraz to robisz?
- Robię, bo muszę.
- Może wolisz zadzwonić po policję?
- Dlaczego kpisz?
- Nie kpię. Tylko trochę śmiesz mnie ta cała sytuacja.
- Piotrze, czy lubisz patrzeć, jak cierpię?
- Przecież nie patrzę.
- Więc zrobisz coś wreszcie?
- Właśnie o tym myślę.
- Widzę, że doskonale się bawisz.
- Chyba nie mówisz tego poważnie?
- To dlaczego nic nie robisz?
- Dlatego, że...
- Dlatego, że ty też boisz się myszy. Prawda? Czemu milczysz?
- Wstydzę się.

ĆWICZENIA

1

Proszę odpowiedzieć na pytania dotyczące tekstu.

1. Czy Anna siedzi na stołku?
2. Czy Anna boi się Piotra?
3. W jakich sytuacjach Anna prosi Piotra o pomoc?
4. Czy Anna będzie dzwonić na policję?
5. O czym myśli Piotr?
6. Czy Anna jest odważna?
7. Dlaczego Piotr nie pomaga Annie?

2

Wyrazy w nawiasach proszę podać w odpowiednich formach.

WZÓR: (prosić) – *proszę*

1. Państwo Kowalscy (lecieć) na urlop do Włoch.
2. Dzieci, dlaczego jeszcze nie (leżeć) w łóżkach?
3. My chętniej (chodzić) do kina niż do teatru.
4. W restauracji zawsze ja (płacić) rachunek.
5. Ty (bać się) nawet własnego cienia.
6. Adam chętnie (marzyć) o dalekich podróżach.
7. Anno, dlaczego (patrzeć) tylko na Adama?
8. Dlaczego ona (prosić) nas zawsze o rzeczy niemożliwe?
9. Ten stary autobus już od dawna nie (wozić) pasażerów.
10. Czy ty zawsze (spać) przy otwartym oknie?

3

Wyrazy w nawiasach proszę podać w odpowiednich formach.

WZÓR: (chodzić) – *chodzę*

1. Anno, czy (myśleć) czasem o mnie?
Bo ja zawsze (myśleć) tylko o Tobie.
2. Dlaczego ty (widzieć) tylko własne problemy?
3. Anna wygląda najpiękniej, kiedy się (złościć)
Dlatego ja często ją (złościć)
4. Czy ty długo już (stać) pod oknem Anny?

16

- Ja pod jej oknem (stać) najwyżej pół godziny.
5. Czy wiesz, co tak (szumieć) ? To chyba (szumieć) morze.
6. Mój pies nigdy sam nie (trafić) do domu.
7. Już od lat nie (palić) papierosów.
Ale wiem, że ty ciągle (palić)
8. Na wakacje państwo Nowak (jeździć) do Ząpanego. Ich syn (jeździć) nad morze.
A ja najchętniej (jeździć) po całym kraju.
9. Jesteś tak roztargniona, że ciągle coś (gubić)
- Ja nigdy niczego nie (gubić)
10. Codziennie rano Adam (golić się)
Marek i Paweł (golić się) sporadycznie.

4

Proszę uzupełnić zdania podanymi niżej czasownikami w odpowiednich formach: *zależać, należeć, chodzić*.

1. Czy ten piękny zegarek do ciebie?
2. Lubię, kiedy coś tylko ode mnie.
3. Nie ukrywam Anno, że mi na Tobie.
4. U nas w domu są dwa zegary i chyba sześć zegarków. A każdy z nich inaczej.
5. Adam i Anna znają się od wielu lat. Ale
ze sobą dopiero od roku.
6. Podczas jazdy pociągiem nie
wychylać się przez okno.
7. Anna jest materialistką. Jej zawsze tylko o pieniądze.
8. Adam jest całkowicie apolityczny. Dlatego nie
do żadnej partii ani organizacji.
9. Zawsze powtarzam moim dzieciom, że nie
bać się dentysty. Sam jednak nie do końca w to wierzę.

5

Proszę wybrać odpowiednią formę czasownika.

1. Ciągle nie pamiętam, kto powiedział (myślimy, myślę, myślisz):
"....., więc jestem".
2. Kiedy Anna mówi o małżeństwie, Adam konsekwentnie (milczymy,
milcza, milczy)

17

3. Mieszkaś tam, gdzie diabeł mówi „Dobranoc”. Dlatego chyba tylko on bez problemu do ciebie (trafimy, trafi, trafię)
4. Nie jestem gruby! Ale kiedy tylko mogę, chętnie (gubi, gubię, gubisz) zbędne kilogramy.
5. Janek i Michał nigdy nie (golimy, gołą, golicie) się przed ważnym egzaminem.
6. Polacy są narodem, który doskonale (robimy, robia, robi) dobrą minę do złej gry.
7. Nocą lubię patrzeć przez otwarte okno, jak moi sąsiedzi (gaszę, gasicie, gaszą) światła w swoich mieszkaniach.
8. Basiu, czy ty ciągle jeszcze (marzę, marzysz, marzy) o królewiczu z bajki?

6

Proszę wybrać odpowiedni czasownik i podać go we właściwej formie gramatycznej.

1. Ania jest jeszcze mała i (mówić, bać, marzyć) się sama spać.
2. Nie wiem, dlaczego wy zawsze (złościć, musieć, patrzeć) się, kiedy rozmawiamy o wspólnych wakacjach.
3. Gotujesz doskonale, ale ja (golić, woleć, zależeć) zjeść coś w restauracji.
4. Nie wiem jaki wy (dojrzyć, widzieć, patrzeć) sens w ciągłym chodzeniu do teatru.
5. Nie jesteśmy już dziećmi. Chętnie jednak (wierzyć, marzyć, słyszeć) w Świętego Mikołaja.
6. To prawda, panie dyrektorze, że my wszyscy pana nie lubimy. A nawet nie (krzyczeć, cierpieć, śmierzdieć) Niestety, (widzieć, musieć, woleć) z panem współpracować.
7. Anna nie jest tak piękna i atrakcyjna, jak sama o sobie (widzieć, myśleć, woleć)
8. Ty, Pawle, jesteś tak zarozumiała, że (mieć, patrzeć, widzieć) tylko czubek własnego nosa.

7

Podane w tabeli czasowniki proszę ułożyć według znaczeń.
WZÓR: myśleć – zastanawiać się, mniemać, dumać

1. patrzeć –
2. mówić –
3. robić –
4. zgodzić się –
5. trafić –
6. marzyć –
7. gonić –

tropić, dotrzeć, widzieć, pracować, obserwować, gadać, aprobować, śnić, chcieć, poszukiwać, dyskutować, popierać, działać, odszukać, pragnąć, spoglądać, rozmawiać, czynić, ścigać, znaleźć, akceptować

8

Wyrazy w nawiasach proszę podać w odpowiednich formach.
WZÓR: (golić) – golię

1. (ty) Anno, dlaczego (stać) na stołku?
2. (ja) Ponieważ bardzo (bać się) myszy.
3. (ty) Czy z tego powodu (krzyczeć)?
4. (ja) Tak, (wrzeszczeć) z tego powodu.
5. (ty) Przecież (słyszeć).
6. (ty) Chyba (musieć) prosić mnie o pomoc.
7. (ja) Nigdy o nic cię nie (prosić), ale tym razem...
8. (ty) Teraz to (robić)?
9. (ja) (robić), bo (musieć).
10. (ty) Może (woleć) zadzwonić po policję?
11. (ty) Dlaczego (kpić)?
12. (ja) Nie (kpić).
13. (ona) Tylko trochę (śmieszyć) mnie ta cała sytuacja.
14. (ty, ja) Piotrze, czy (lubić) patrzeć, jak (cierpieć)?
15. (ja) Przecież nie (patrzeć).
16. (ty) Więc (zrobić) coś wreszcie?
17. (ja) Właśnie o tym (myśleć).
18. (ja, ty) (widzieć), że doskonale się (bawić).

19. (ty) Czyba nie (mówić) tego poważnie?
 20. (ty) To dlaczego nic nie (robić)? Dlatego, że...
 21. (ty) Dlatego, że ty też (bać się) myszy. Prawda?
 22. (ty) Czemu (milczeć)?
 23. (ja) (wstydzić się).

9

Proszę wyjaśnić znaczenie poniższych zwrotów i określić.

1. Tam, gdzie diabeł mówi „Dobranoc”.
2. Gubić kilogramy.
3. Widzieć tylko czubek własnego nosa.
4. Robić dobrą minę do złej gry.
5. Bać się własnego cienia.

Koniugacja II

-ę	-imy/-ymy
-isz/-ysz	-icie/-ycie
-i/-y	-ą

np.

widzę	widzimy	słyszę	słyszemy
widzisz	widzicie	słyszysz	słyszycie
widzi	widzą	słyszcy	słyszają

lub

widzę	widzimy	słyszę	słyszemy
widzisz	widzicie	słyszysz	słyszycie
widzi	widzą	słyszcy	słyszają

Tak bardzo Cię Kocham!
 Przecież możesz to czytać w moich oczach. Jesteś Krystyno pierwszą kobietą, przed którą kłękam. Dlatego teraz i tutaj pytam: Czy mam szansę na wspólne życie z Tobą? Znasz mnie już tyle lat. Masz więc świadomość, że tylko ja dam Ci prawdziwą miłość, spokojne życie i dobrobyt. Do tego wszystkiego świetnie gram na akordeonie. W domu sam bez trudu naprawiam instalacje elektryczne i hydrauliczne.

Sprzątam bardzo dokładnie. Kiedy mam kłopoty, nie sięgam jak inni mężczyźni po alkohol. Nie uciekam od trudności, lecz odważnie stawiam im czoło. Przyznasz też, że bardzo dbam o swój wygląd. Ubiaram się modnie i elegancko. Uprawiam sport. Gram w szachy i doskonale pływam. Znam się również na sztuce i literaturze. Czytam tylko klasykę. Zachwygam się malarstwem i rzeźbą awangardową. Ale bardzo dokuca mi samotność. Znam wprowadzić wiele kobiet i czasem nawet z kimś się spotykam. To jednak nie ma znaczenia, bo ja – Roman Nowak, czekam na Ciebie, Krystyno Kowalska! A Ty zmuszasz mnie, bym czekał bez końca. Zawsze oziębłe mnie witasz i zawsze zbyt szybko żegnasz. Nie odpowiadasz na moje listy. Chętnie sprzeczasz się ze mną. Teraz też bardziej zachwydasz się tym prezentem niż mną. Po prostu zamykasz mi drogę do szczęścia. Ale nie możesz zamknąć mi ust. Dlatego uparcie powtarzam, że Cię Kocham. Przyznasz, że stawiam sprawę jasno i otwarcie. Więc tak, czy nie?

ĆWICZENIA

1

Proszę odpowiedzieć na pytania dotyczące tekstu.

1. Czy Roman często klęka przed kobietami?
2. Czy Roman jest muzykalny?
3. Co robi Roman, kiedy ma kłopoty?
4. Jakimi dyscyplinami sportu interesuje się Roman?
5. Czy Krystyna interesuje się Romanem?
6. Czym zachwyca się Krystyna?
7. Czy Krystyna i Roman są dobrą parą?

2

Wyrazy w nawiasach proszę podać w odpowiednich formach.

WZÓR: (grać) – gram

1. Marek nie (czytać) nigdy w autobusie.
2. Dlaczego ty zawsze (czekać) na mnie tylko pięć minut?
3. My od niedawna (grać) w tej orkiestrze.
4. Ja (kochać) cię już tyle lat.
5. Czy wy nigdy nie (mieć) dosyć?
6. Czy myśl o tobie już nigdy nie (dać) mi spokoju?
7. Tutaj nikt nie (pływać) tak dobrze jak Michał.
8. Kto (pytać) nie błądzi.
9. Czy to nie twoi rodzice (wysiadać) z autobusu?
10. Matki zawsze (zmuszać) dzieci do jedzenia warzyw.

3

Wyrazy w nawiasach proszę podać w odpowiednich formach.

WZÓR: (pytać) – pytam

1. Czy ty, Adamie, (słuchać) taką muzykę organowej? Bo Anna i ja (zachwycać się) swoich
2. Kiedy Polacy (witać) gości, są bardzo serdeczni i zadowoleni. A kiedy ich (żegnać) najczęściej jest im smutno.

22

3. Janek już od lat nie (dbać) o swoje zdrowie. Teraz (dbać) o nie lekarze.
4. Chłopcy często (dokuczać) dziewczętom, ale nie zawsze je za to (przepraszać)
5. Ta sytuacja (zmuszać) mnie do zastanowienia.
6. Pan Lewandowski (naprawiać) stare zegary. Również cała jego rodzina (poświęcać) temu swój wolny czas.
7. Moi sąsiedzi często (sprzeczać się) ze sobą. Zwłaszcza kiedy (rozmawiać) o polityce.
8. Dlatego, że ty nie (zamykać) okna na noc? My najczęściej (przeziębiam się) właśnie nocą.
9. Dlaczego ty (opowiadać) takie bzdury? Nasi goście (słuchać) cię jedynie przez grzeczność.
10. Argumenty, których wy (używać) , są oczywiście. Teraz my (szukać) na nie odpowiedzi.

4

Proszę uzupełnić zdania podanymi niżej czasownikami w odpowiednich formach: *przekonać, mieć, czekać, stawiać, spóźniać się, rozmieniać się, umierać, słuchać, znać, pytać, sprzątać.*

1. Kiedy gram w gry planszowe, to wszystko na jedną kartę.
2. W Polsce bardzo wiele osób z powodu chorób serca i układu krążenia.
3. Jeśli ktoś robi zbyt wiele nieważnych rzeczy, to mówimy o nim, że na drobne.
4. Nie lubię nosić krawatów. I chyba nigdy się do nich nie
5. Dobrze ministra Nowaka, ale teraz nie z nim kontaktu.
6. Wczoraj miałem gości. Teraz po nich całe mieszkanie.
7. Ty nie , kiedy do ciebie mówię. A później o to samo dwa razy.
8. Czy wiesz, że na ciebie już od pół godziny? Może specjalnie?

23

5

Proszę wybrać odpowiednią formę czasownika.

1. Krzysztof (zbieram, zbiera, zbierasz)
znaczkę pocztową. Ja i Marek (podziwiam, podziwiacie, podziwiamy) jego kolekcję.
2. Problem polega na tym, że wszyscy moi koledzy (kochamy, kochają, kocham) Annę. Ja zresztą też się nią od lat (zachwycam, zachwycamy, zachwyca)
3. Mój dziadek chętnie (opowiadam, opowiada, opowiadasz)
..... o swojej młodości. Nie tylko ja (słuchamy, słucham, słucha) go z zaciekawieniem.
4. Anno, czy (zna, znasz, znam) już
mojego kolegę Michała? Nie? A myślałem, że wszyscy go (zna, znają, znam)
5. Dlaczego wy wszystkie muzea i galerie w tym mieście (zamykamy, zamykacie, zamykają) tak wcześniej?
6. Janek nie jest profesjonalnym muzykiem. A mimo to (gra, gram, grasz) tak pięknie na fortepianie.
7. Starsi ludzie raczej nie (czytasz, czytamy, czytają)
bez okularów.
8. Kiedy (wracasz, wracacie, wracają) twoi rodzice?

6

Proszę wybrać odpowiedni czasownik i podać go we właściwej formie gramatycznej.

1. Jestem stary i chory. Mam problemy ze zdrowiem. A najbardziej (używać, dokuczać, zmuszać) mi skleroza?
2. One znają doskonale polską literaturę. Czy faktycznie tak dużo (pytać, opowiadać, czytać) ?
3. Moja babcia ma ciągle doskonałą figurę. Ona bardzo (witać, dbać, używać) o siebie.
4. Obecna sytuacja finansowa naszych rodziców (zamykać, zmuszać, żegnać) nas do oszczędzania.
5. W Polsce nikt nie (odpowiadać, witać, pytać)
..... kobiet, ile mają lat.
6. Anna jest wyjątkowo punktualna. Ja, niestety, często się (witać, spóźniać, czekać)
7. Lubimy naszych sąsiadów, ale nigdy ich nie (zapraszać, pytać, że-

24

- gnąć) do siebie.
8. Myjmy dalej, ale wy (wracać, wysiadać, wsiadać)
..... na następnym przystanku.

7

Proszę podkreślić czasowniki, które nie pasują
WZÓR: dokuczać, przeszkadzać, czekać, szkodzić

1. naprawiać, reperować, sprzątać, remontować
2. dbać, opiekować się, gotować, troszczyć się, pielęgnować
3. sprzeczać się, rozmawiać, klócić się, spierać się
4. opowiadać, mówić, dyskutować, rozmawiać, myśleć
5. umierać, ginąć, przepadać, tracić, trafić
6. wysiadać, wychodzić, wymyślać, wypływać

8

Wyrazy w nawiasach proszę podać w odpowiednich formach.
WZÓR: (wsiadać) – *wsiadam*

1. (ja) Tak bardzo Cię (kochać)! Przecież możesz to czytać w moich oczach.
2. (ty) Jesteś Krystyno pierwszą kobietą, przed którą (klękać).
3. (ja) Dlatego teraz i tutaj (pytać):
4. (ja) Czy (mieć) szansę na wspólne życie z Tobą?
5. (ty) (znać) mnie już tyle lat.
6. (ty, ja) (mieć) więc świadomość, że tylko ja (dać) Ci prawdziwą miłość, spokojne życie i dobrobyt.
7. (ja) Do tego wszystkiego świetnie (grać) na akordeonie.
8. (ja) W domu sam bez trudu (naprawiać) instalacje elektryczne i hydrauliczne.
9. (ja) (sprzątać) bardzo dokładnie.
10. (ja) Kiedy (mieć) kłopoty, nie (sięgać) jak inni mężczyźni po alkohol.
11. (ja) Nie (uciekać) od trudności.
12. (ja) Lecz odważnie (stawiać) im czoło.
13. (ty, ja) (przyznać) też, że bardzo (dbać) o swój wygląd.
14. (ja) (ubierać się) modnie i elegancko.
15. (ja) (uprawiać) sport.
16. (ja) (grać) w szachy i doskonale (pływać).
17. (ja) (znać się) również na sztuce i literaturze.

25

18. (ja) (czytać) tylko klasykę.
 19. (ja) (zachwycać się) malarstwem i rzeźbą awangardową.
 20. (ona) Ale bardzo (dokuczać) mi samotność.
 21. (ja) (znać) wprowadzie wiele kobiet.
 22. (ja) Czasem nawet z kimś (spotkać się).
 23. (ono, ja) To jednak nie (mieć) znaczenia, bo ja (czekać) na Ciebie!
 24. (ty) A Ty (zmuszać) mnie, bym czekał bez końca.
 25. (ty) Zawsze ozięble mnie (witać).
 26. (ty) Zawsze zbyt szybko (żegnaśz).
 27. (ty) Nie (odpowiadać) na moje listy.
 28. (ty) Chętnie (sprzeczać się) ze mną.
 29. (ty) Teraz też bardziej (zachwycać się) tym prezentem niż mną.
 30. (ty) Po prostu (zamykać) mi drogę do szczęścia. Ale nie możesz zamknąć mi ust.
 31. (ja) Dlatego uparcie (powtarzać), że Cię (kochać).
 32. (ty, ja) (przynależać), iż (stawić) sprawę jasno i otwarcie. Więc tak, czy nie?

9

Proszę wyjaśnić znaczenie poniższych zwrotów i określić.

1. Stawiać sprawę jasno.
2. Zamykać komuś usta.
3. Stawiać wszystko na jedną kartę.
4. Rozmieniać się na drobne.
5. Stawiać czoło trudnościom.

Koniugacja III

-am	-amy
-asz	-acie
-a	-ają

np.

gram	gramy
grasz	gracie
gra	grają

Czegoś nie rozumiem

4

Dlaczego pan tak dużo je, panie Macieju?
 Wiem, że ma pan apetyt, ale...
 Ach, nie umie pan sobie odmówić.
 A czy wie pan, jakie są tego konsekwencje?
 To zbędne kilogramy!
 Jak śmiem pana pouczać?
 Przepraszam, ale wiem, co robię.
 Nie rozumiem jednak pańskiego zachowania.
 Ja też jem obfite posiłki.
 My, Polacy, jemy smacznie, ale często zbyt dużo.
 Później nie umiemy poradzić sobie z nadwagą.
 Doskonale wiem, że to i pański podstawowy problem.
 Sam pan rozumie, że powinniśmy z tym walczyć.
 Śmiem twierdzić, że to konieczność.
 Jestem lekarzem i umiem panu pomóc.
 Niech pan je tylko raz dziennie.
 Czy umie pan gotować?
 My z żoną jemy wyłącznie gotowane rzeczy.
 Polacy nie wiedzą, jakie to ważne.
 Nie rozumieją zasad dietytyki.
 Jedzą za tłusto, za słodko i zbyt kalorycznie.
 I nikt nie śmie im tego głośno powiedzieć.
 Inne narody wiedzą, jak się odżywiać.
 Jedzą ryby, warzywa, owoce.
 My jemy mięsa, wędliny, tłuszcze i słodycze.
 Czy nie umiemy tego zmienić?
 Czas pójść po rozum do głowy.
 Nie rozumiem, dlaczego jest pan zdenerwowany.
 Co? Jest pan głodny?

ĆWICZENIA

1 Proszę odpowiedzieć na pytania dotyczące tekstu.

1. Dlaczego pan Maciej dużo je?
2. Czy pan Maciej ma nadwagę?
3. Kto poucza pana Macieja?
4. Jak odżywiają się Polacy?
5. Co jest podstawowym problemem pana Macieja?
6. Co jedzą inne narody?
7. Dlaczego pan Maciej jest zdenerwowany?

2 Wyrazy w nawiasach proszę podać w odpowiednich formach.
WZÓR: (jeść) – *jem*

1. To nieprawda, że Polacy (jeść) codziennie bigos.
2. Ty (wiedzieć) , że mówię prawdę.
3. Nie lubię mówić o tym, że nie (umieć) pływać.
4. To niedobrze, że Anna (jeść) kolację tak późno.
5. Czego ty znowu nie (rozumieć) ?
6. Ja doskonale (wiedzieć) ile kosztuje taki samochód.
7. My nie (śmiać) proponować wam swojej pomocy.
8. Czy oni (umieć) coś więcej niż tylko narzekać?
9. Jak ty (śmiać) tu jeszcze przychodzić?
10. Wy chyba nic nie (wiedzieć) i niczego nie rozumiecie.

3 Wyrazy w nawiasach proszę podać w odpowiednich formach.
WZÓR: (umieć) – *umiem*

1. Hania doskonale gotuje. Ale nie (umieć) robić tak dobrego bigosu jak jej matka.
2. Na zajęciach u profesora Woźniaka nikt nie (śmiać) przeszkadzać ani głośno rozmawiać.

3. Adrian (wiedzieć) więcej niż jego koledzy. Ale nawet on nie (rozumieć) tego problemu.
4. Kasia jest wegetarianką i (jeść) tylko potrawy jarskie. Ja (jeść) w zasadzie wszystko.
5. Moja papuga nie (umieć) ani mówić, ani śpiewać. Nie jest nawet kolorowa. Sam nie (wiedzieć) , dlaczego ją tak bardzo lubię.
6. To pewne, że mężczyźni nie (rozumieć) kobiet. Ale czy ktoś (rozumieć) mężczyzn?
7. Kocham Annę, ale nie (śmiać) zatelefonować do niej. Adam (śmiać) robić to codziennie.
8. Pan (umieć) za mało, żeby tutaj pracować. Nasi pracownicy (wiedzieć) znacznie więcej.

4 Proszę uzupełnić zdania podanymi niżej czasownikami w odpowiednich formach: *umieć, jeść, wiedzieć, śmiać, rozumieć*.

1. Ja nie kłamać. A ty ?
2. Janek nic nie o naszym spotkaniu.
3. Jeszcze nie mogę powiedzieć, że cudzoziemców. Oni też nigdy do końca nie polskiej rzeczywistości.
4. Państwo Dąbrowscy najchętniej na kolację coś lekkostrawnego. Ich córka Anna wcale nie kolacji.
5. To moja wina. I nie nawet prosić was o przebaczenie.
6. Nasi przodkowie potrafili świetnie jeździć konno. My już tego raczej nie , że nic nie wiem.
7. , że nic nie wiem.
8. Wiem, że nic nie zabierać głosu.
9. W obecności tak doskonałych specjalistów ja nie wybaczac?
10. Czy ty ?

5 Proszę wybrać odpowiednią formę czasownika.

1. My rzadko (jecie, jemy, jem) w tej restauracji. Tutaj jest za drogo.

2. Ja nie zawsze wiedziałem to wszystko, co (wiesz, wie, wiem) teraz.
3. Janek ciągle jeszcze nie (umie, umiem, umiesz) jeździć na rowerze.
4. Pan Kowalski śpi tak smacznie, że jego żona nie (śmiej, śmieję, śmieje) go budzić.
5. Zagrożenia ekologiczne są naszym wspólnym problemem. Ale chyba nie wszyscy to (rozumiesz, rozumiemy, rozumie)
6. Dzisiaj Anna i jej sąsiedzi razem (jemy, jedzą, jecie) kolację.
7. Ty, synu, nie (wiesz, wiem, wie) jeszcze wielu rzeczy. Ale przecież nie od razu Kraków zbudowano.
8. Adam, w przeciwieństwie do swoich kolegów, (umieją, umiecie, umie) tyle, że może zdać egzamin.

6

Proszę wybrać odpowiedni czasownik i podać go we właściwej formie gramatycznej.

1. Czy fakt, że ja nie (rozumieć, umieć, wiedzieć) tańczyć, bardzo ci przeszkadza?
2. Postać wybitnej polskiej badaczki Marii Skłodowskiej-Curie tak fascynuje naszych synów, że (umieć, wiedzieć, rozumieć) o niej więcej niż my.
3. Język czeski jest blisko spokrewniony z polskim. Nie znaczy to jednak, że Czesi i Polacy (wiedzieć, umieć, rozumieć) się bez większych trudności.
4. W czasie egzaminów zawsze bardzo się denerwuję. Nawet kiedy wszystko (jeść, umieć, śmieć)
5. Pożyczyłeś mi już tyle razy parasol, że nie (umieć, śmieć, wiedzieć) cię znowu o to prosić.
6. Słodzycze są bardzo kaloryczne, dlatego my (wiedzieć, umieć, śmieć) sobie ich odmówić.
7. Świat kryje w sobie tyle tajemnic. Dla nas najwspanialsze jest to, czego jeszcze nie (wiedzieć, śmieć, umieć)

30

7

Proszę podkreślić czasowniki, które zostały użyte niewłaściwie.

WZÓR: Nie mogę opowiedzieć ci tej książki, bo jeszcze jej nie (*czytałem, znam, wiem*).

1. Nie mogę ugotować bigosu, bo tego nie (*umiem, znam, potrafię*).
2. Nie rozwiążę tego zadania, bo go nie (*rozumiem, wiem, znam*).
3. Nie pytaj mnie o coś, czego nie (*jem, znam, śpię*).
4. Nie proponuj mi na kolację ślimaków, bo ich nigdy nie (*śmiej, jem, spożywam*).
5. Nie wygłoszę tego referatu, bo nie (*rozumiem, śmiej, umiem*) występować publicznie.
6. Nie mogę przyjść do ciebie, bo nie (*wiem, pamiętam, umiem*) gdzie ty właściwie mieszkasz.
7. Nie przeproszę Marcina, bo nie (*śmiej, wiem, rozumiem*) za co.
8. Nie pójde jeszcze do łóżka, bo nie (*chcę, umiem, wiem*) tak wcześnie zasypiać.

8

Wyrazy w nawiasach proszę podać w odpowiednich formach.

WZÓR: (jeść) – *jem*

1. (on) Dlaczego pan tak dużo (jeść), panie Macieju?
2. (ja) (wiedzieć), że ma pan apetyt, ale...
3. (on) Ach, nie (umieć) pan sobie odmówić.
4. (on) A czy (wiedzieć) pan, jakie są tego konsekwencje? To zbędne kilogramy!
5. (ja) Jak (śmieć) pana pouczać?
6. (ja) Przepraszam, ale (wiedzieć) co robię.
7. (ja) Nie (rozumieć) jednak pańskiego zachowania.
8. (ja) Ja też (jeść) obfite posiłki.
9. (my) My, Polacy, (jeść) smacznie, ale zbyt dużo.
10. (my) Później nie (umieć) poradzić sobie z nadwagą.
11. (ja) Doskonale (wiedzieć), że to i pański podstawowy problem.
12. (on) Sam pan (rozumieć), że powinniśmy z tym walczyć.
13. (ja) (śmieć) twierdzić, iż to konieczność.
14. (ja) Jestem lekarzem i (umieć) panu pomóc.
15. (on) Niech pan (jeść) tylko raz dziennie.
16. (on) Czy (umieć) pan gotować?

31

17. (my) My z żoną (jeść) wyłącznie gotowane rzeczy.
18. (oni) Polacy nie (wiedzieć), jakie to ważne.
19. (oni) Nie (rozumieć) zasad diety.
20. (oni) (jeść) za tłusto, za słodko i zbyt kalorycznie.
21. (on) I nikt nie (śmieć) im tego głośno powiedzieć.
22. (oni) Inne narody (wiedzieć), jak się odżywiać.
23. (oni) (jeść) ryby, warzywa, owoce.
24. (my) My (jeść) mięsa, wędliny i słodycze.
25. (my) Czy nie (umieć) tego zmienić?
26. (ja) Nie (rozumieć), dlaczego jest pan zdenerwowany. Co? Jest pan głodny?

9

Proszę wyjaśnić znaczenie poniższych zwrotów i określić.

1. Pójść po rozum do głowy.
2. Smacznie spać.
3. Nie od razu Kraków zbudowano.

Koniugacja IV

-em	-emy
-esz	-ecie
-e	-eja

np.

jem	jemy
jesz	jecie
je	jedzą

32

Chcieć to móc

5

Żeby być kimś ważnym, trzeba dużo pracować. Trzeba uczyć się, a później gruntownie studiować. Czytać poważne książki i artykuły. Należy jeździć na konferencje i sympozja naukowe. Rozmawiać z mądrymi ludźmi i kontaktować się z najlepszymi specjalistami. Nigdy nie gadać o bzdurach, lecz dyskutować o istotnych problemach. Stawiać pytania i szukać na nie odpowiedzi. To ważne, żeby nie wstydzić się pytać. Trzeba pilnie obserwować ludzi. Często próbować, eksperymentować, a nawet ryzykować. Tylko w ten sposób można poznawać i starać się rozumieć świat. Należy wybrać własną drogę i umieć nią iść do celu.

Należy pamiętać, by nie marnować czasu. Oczywiście, można zająć się sportem i trochę pływać czy grać w tenisa. Ale nie trzeba zaraz biec codziennie kilka kilometrów.

Można też czasem spotykać znajomych, iść razem do restauracji. Zjeść coś smacznego i wypić trochę dobrego wina. Miło jest wtedy posłuchać muzyki lub potańczyć.

Nie wolno unikać teatru czy kina. Należy pamiętać o spacerach i pieszych wycieczkach.

Do łóżka należy jednak kłaść się wcześniej, żeby móc długo spać i dobrze odpoczywać. Wtedy można robić wszystko i osiągać sukcesy, doskonale pracować i funkcjonować.

Dobrze jest też mieć bogatych rodziców.

33

ĆWICZENIA

1

Proszę odpowiedzieć na pytania dotyczące tekstu.

1. Dlaczego trzeba dużo pracować?
2. Z kim należy rozmawiać?
3. O czym powinno się dyskutować?
4. Czy należy zajmować się sportem?
5. W jaki sposób należy spędzać wolny czas?
6. Dlaczego należy wcześniej kłaść się do łóżka?
7. Czy ważna jest sytuacja materialna rodziców?

2

Podane w nawiasach czasowniki proszę podać w formie bezokolicznika.

WZÓR: (pamiętam) – *pamiętać*

1. My (mówimy) po polsku. Czy ty też chcesz
2. (Kupiłem) już samochód. Teraz chcę garaż.
3. Marta zawsze (pisze) do mnie długie listy. Ja nie lubię
4. W naszym biurze wszyscy (pała) papierosy. Tylko ja i Anna nie chcemy
5. Pan Nowicki (pracował) czterdzieści lat w tej firmie. Dzisiaj jest już stary i nie musi
6. Ewę (kocham) już tyle lat. I wiem, że zawsze będę ją
7. Marek (studiował) już matematykę i fizykę. Chce jeszcze chemię.
8. Do domu (wracamy) zawsze autobusem. Ale kiedy jest późno, musimy taksówką.
9. Beata (gotuje) smacznie. Ja raczej nie umiem
10. (Czekałem) na Ewę pół godziny. Nie będę dłużej
11. W domu (śpię) bardzo dobrze. Nie lubię w hotelu.
12. (Telefonuję) do ciebie codziennie. Dlaczego ty nie możesz do mnie?
13. Ciagle (myślę), jak umeblować nasz pokój. Nie mogę przestać o tym
14. Deszcz nie (przestaje) padać od trzech dni. Może lepiej o nim myśleć?

34

3

Podane w nawiasach czasowniki proszę podać w formie bezokolicznika.

WZÓR: (wiozę) – *wieźć*

1. Już czterdzieści lat (mieszkam) w Polsce. I nie chcę w innym kraju.
2. Zawsze chętnie (jem) bigos. Mogę go codziennie.
3. Nie (jestem) politykiem, ale mogę nim
4. Marek (jedzie) jutro do Krakowa. Ja chcę z nim.
5. Dzisiaj (idę) na spacer sam. Dlatego mogę daleko.
6. Moja babcia (piekła) zawsze doskonale ciasto. Nikt nie potrafi tak jak ona.
7. Kiedy Anna jedzie na urlop, ja (niosę) jej walizki. Bo tylko ja mogę je
8. Codziennie rano (biegnę) pięć kilometrów. Mój pies też próbuje

4

Podane w nawiasach czasowniki proszę podać w formie bezokolicznika.

WZÓR: (zamierzam) – *zamierzać*

1. Nie (mogę) spać, a chciałbym
2. Nie (chcę) pracować, a mógłbym
3. Nie (lubię) takiej muzyki, bo trudno ją
4. Nie (mam) pieniędzy, ale mógłbym
5. Nie (muszę) studiować, a chciałbym
6. Nie (pragnę) twojej miłości i nie chcę jej
7. Nie (proszę) cię o nic i nigdy nie będę
8. (Wolę) spokój niż twoje towarzystwo i zawsze będę
9. Nie (zamierzam) tutaj pracować i nigdy nie będę

5

Proszę uzupełnić zdania podanymi niżej czasownikami: *pamiętać, jeść, zdać, grać, spieszyć się, rozmawiać, pić, uczyć się, zgodzić, rzucić, umieć, rozwiązać.*

1. Znamy się tyle lat, że chyba możemy ze sobą w otwarte karty.
2. Lubię egzotyczne potrawy.
I nieznanne trunki.

35

3. Za kilka minut zaczyna się film. Musimy
4. Anna nie może zostać moją żoną. Jej rodzice nie chcą się
5. Tak bardzo chciałbym
- grać na fortepianie.
6. Żeby
- w tej szkole, należy wczesniej
7. Adam pali papierosy od dwudziestu lat. Dlatego teraz jest mu
- skomplikowane egzami
- dzo trudno
8. Zawsze będę
- o naszych wspólnych wakacjach.
9. Wiem, że zadanie jest trudne. Ale ty nawet nie próbujesz
10. To nie jest temat, o którym można
- przez telefon.

6

Proszę uzupełnić zdania podanymi niżej czasownikami: *kupować, jeździć, pisać, snuć, czytać, mówić, szanować, spotykać się, lubić, wspominać.*

1. Zawsze będę
- do ciebie list
2. Zawsze będę
- twoje wiersze
3. Zawsze będę
- nasze wspólne chwile
4. Zawsze będę
- twoich rodziców
5. Zawsze będę
- o tobie w nocy
6. Nigdy nie będę
- twoich obiadów
7. Nigdy nie będę
- twojego kota
8. Nigdy nie będę
- ci drogich prezentów
9. Nigdy nie będę
- z innymi kobietami
10. Nigdy nie będę
- nigdy

7

Czasowniki w nawiasach proszę podać w formie bezokolicznika.

WZÓR: (chcę) – *chcieć*

1. Żeby (byłem)
- kimś ważnym, trzeba dużo
- (pracuję)
2. Trzeba (uczę się)
-, a później gruntownie (studiujemy)
3. (czyta)
- poważne książki i artykuły

4. Należy (jeździmy)
- na konferencje i sympozja naukowe.
- z mądrymi ludźmi.
5. (Rozmawiam)
- z najlepszymi specjalistami.
6. (Kontaktujesz się)
- o bzdurach, lecz
7. Nigdy nie (gadamy)
- o istotnych problemach.
- pytania i (szukasz)
8. (Stawiasz)
- na nie odpowiedzi.
9. To ważne, żeby nie (wstydzisz się)
- (pyta)
- ludzi.
10. Pilnie (obserwują)
- (eksperymentujecie)
11. Często (próbujecie)
-, a nawet (ryzykujecie)
12. Tylko w ten sposób można (poznaje)
- świat.
- i (zrozumiem)
- własną drogę i (umiesz)
13. Należy (wybierasz)
- nią (idziesz)
- do celu.
14. Należy (pamięta)
-, by nie
- (marnuje)
- czasu.
15. Oczywiście można (zajmuje się)
- sportem.
16. Trochę (pływamy)
- czy (gramy)
- w tenisa.
17. Ale nie (biegniecie)
- codziennie kilka kilometrów.
18. Można też czasem (spotykają)
- zna-
- jomych, (idę)
- razem do restauracji.
19. (zjem)
- coś smacznego i (wypiję)
- trochę dobrego wina.
20. Miło jest wtedy (słuchasz)
- muzyki lub
- (tańczysz)
21. Nie wolno (unika)
- teatru czy kina.
22. (Pamiętamy)
- o spacerach i pieszych wycieczkach.
23. Do łóżka należy jednak (kładziecie się)
- wcześniej, żeby (mogą)
- długo (śpią)
- i często (odpoczywają)
24. Wtedy można (robię)
- wszystko.
25. (Osiągasz)
- sukcesy.
26. Doskonale (pracuje)
- i (funkcjonuje)
27. Dobrze jest też (mam)
- bogatych rodziców.

Proszę wyjaśnić znaczenie poniższych zwrotów i określić.

1. Gadać o bzdurach.
2. Chcieć to móc.
3. Grać w otwarte karty.
4. Rzucać palenie.
5. Czytać poważne książki.

Przyrostki bezokolicznika

1. -ć	(np. <i>grać, słyszeć, mówić</i>)	
2. -c	(np. <i>biec, móc, strzyć, piec</i>)	
	– podlega alternacji	c : g : ż (np. <i>mogę, możesz</i>)
		c : k : cz (np. <i>piekę, pieczesz</i>)
3. -ść/-źć	(np. <i>nieść, kraść, gryźć</i>)	
	– podlega wymianie	ś : s (np. <i>nieśmy, niosą</i>)
		ź : z (np. <i>gryziemy, gryzą</i>)

Mogę powiedzieć, że miałem szczęśliwe dzieciństwo. Moi rodzice doskonale mnie rozumieli. I chyba ja też ich rozumiałem. Szczególnie tata stosował wobec mnie dość nowatorskie metody wychowawcze. Takie, jakich nie stosowali inni ojcowie. Może oni nie byli tak cierpliwi i konsekwentni, jak był mój ojciec. Miał dla mnie zawsze dużo czasu. A wiem, że rodzice moich kolegów tego czasu tak wiele

nie mieli. I chyba nie pracowali więcej. Pamiętam, że ojciec też ciągle pracował. Ale za to kiedy wracał do domu, byliśmy razem. Razem siadaliśmy do stołu, a ja siadałem zawsze obok niego. Mama prawie wcale nie siadała. Ona chyba nigdy nie usiadła na dłużej niż na kilka minut.

Mama świetnie gotowała. Dlatego jedliśmy codziennie coś innego. Ja nie jadłem tylko buraków i zupy szczawiowej. Mama nigdy na mnie za to nie krzyknęła. Tata raczej też nie. Oni nie krzyczeli, ale kiedy byłem niegrzeczny, często stałem w kącie. Po paru minutach rodzicom było mnie żal, więc stali razem ze mną. Staliśmy sobie razem i żartowaliśmy. Było fajnie.

Pamiętam, że raz znaleźliśmy w lesie chorego ptaka. A w zasadzie to znalazł go tata. Niósł go delikatnie zawiniętego w sweter. Ja chyba nie niosłem, bo bałem się. Po jakimś czasie ptak wyzdrowiał i pofrunął sobie. Wtedy nie rozumiałem, dlaczego nie frunęliśmy razem z nim, tylko krzyknęliśmy coś na pożegnanie.

Wieczorami chętnie bawiliśmy się. Nikt nie bawił się ze mną tak ciekawie, jak tata. Dzisiaj już wiem, że uczyłem się wtedy czegoś. A może obaj się uczyliśmy? Ja naprawdę miałem szczęśliwe dzieciństwo. Wy też mieliście?

